

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J.Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01511 Vilnius, tel.: (8 5) 236 2444, (8 5) 236 2400,

faks. (8 5) 231 3090, el. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos Vyriausybės
kanceliarijai

2018-10-31

I

Nr. (23.1.1)3-4818

**DĖL 2018 M. LAPKRIČIO 9 D. ES UŽSIENIO REIKALŲ TARYBOS (PREKYBOS
KLAUSIMAI) ANOTUOTOS DARBOTVARKĖS**

Atsižvelgdami į tai, kad į 2018 m. spalio 31 d. Vyriausybės positarimo darbotvarkę yra įtrauktas Lietuvos Respublikos pozicijų pristatymas klausimais, svarstomais 2018 m. lapkričio 9 d. Europos Sąjungos Užsienio reikalų tarybos (prekybos klausimai) posėdyje, siunčiame Lietuvos Respublikos pozicijas Užsienio reikalų tarybos (prekybos klausimai) darbotvarkės klausimais.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos pozicijos Užsienio reikalų tarybos (prekybos klausimai) darbotvarkės klausimais, 3 lapai.
2. Vyriausybės rezoliucijos projektas, 1 lapas.

Viceministras

Albinas Zananavičius

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

REZOLIUCIJA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS POZICIJŲ DĖL KLAUSIMŲ, SVARSTOMŲ 2018 M. LAPKRIČIO 9 D. EUROPOS SĄJUNGOS UŽSIENIO REIKALŲ TARYBOS POSĖDYJE

TAP-

Nr.
Vilnius

Pritarti Užsienio reikalų ministerijos teikiamoms Lietuvos Respublikos pozicijoms dėl klausimų, svarstomų 2018 m. lapkričio 9 d. Europos Sąjungos Užsienio reikalų tarybos (prekybos klausimai) posėdyje.

Ministras Pirmininkas

Albinas Zananavičius
Viceministras

018-10-31

INFORMACIJA ES UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRŲ (PREKYBOS KLAUSIMAI) TARYBAI

2018 m. lapkričio 9 d., Briuselis

2018 m. lapkričio 9 d. Briuselyje vyks ES Užsienio reikalų ministrų Tarybos (URT/prekyba) susitikimas. Planuojami prekybos ministrų diskusijų („A“) klausimai:

Teisės aktų svarstymas

AOB:

- Tiesioginių užsienio investicijų tikrinimas;
- Horizontalus dvišalis apsaugos priemonių reglamentas;

Ne teisėkūros veikla

1. Pasaulio prekybos organizacijos modernizavimas;
2. Vykstančios prekybos derybos;
3. Komisijos ataskaita dėl laisvosios prekybos susitarimų įgyvendinimo;

AOB

Pietūs:

- ES prekybiniai santykiai su JAV.

Teisės aktų svarstymas

AOB:

- Tiesioginių užsienio investicijų tikrinimas

Pirmininkaujanti valstybė informuos Tarybą ir ES prekybos ministrus (nesitikint diskusijų) apie Tiesioginių užsienio investicijų (toliau - TUI) į ES tikrinimo sistemos teisės akto projekto svarstymo etapus. Šis TUI reglamento projektas pristatytas reaguojant į geopolitinę situaciją, kuri paskatino ES imtis priemonių stebėti įsiliejančias užsienio investicijas į bendrąją ES rinką. Šiuo metu TUI projektas svarstomas triloguose. Jau yra sutarta dėl tokių klausimų, kaip TUI reglamento taikymo sritis, metinės ataskaitos, konfidencialumas, ryšių palaikymo punktai, vertinimas, asmens duomenų apdorojimas. Sudėtingiausi klausimai, kurie bus svarstomi trilogų pabaigoje, apims TUI tikrinimo faktorius, užsienio investicijas, kurios gali turėti poveikį ES projektams ar programoms, tarptautinį bendradarbiavimą, TUI tikrinimo koordinacinę grupę, įsigaliojimą. Pirmininkaujančios valstybės tikslas yra pasiekti sutarimą dar šiais metais.

Vertinant dabartinę trilogų eigą, nemaža VN dalis (ESP, HU, PT, MT, CY, LV, DE) akcentuoja būtinybę nenutolti nuo patvirtintos Tarybos pozicijos dėl tokių klausimų kaip prievolė investicijas priimančiai VN teisintis, jei trečdalis VN mano, kad tokia investicija paveiks kitų VN saugumą, užbaigtų investicijų peržiūros terminų bei peržiūros taikymą tik po reglamento įsigaliojimo atėjusioms investicijoms.

Lietuvos pozicija: Lietuva turi nacionalinę investicijų patikros sistemą ir remia ES TUI instrumento sukūrimą, kuris tikimasi padidins skaidrumą ir informacijos sklaidą tarp ES VN.

- Horizontalus dvišalis apsaugos priemonių reglamentas

Pirmininkaujanti valstybė informuos Tarybą ir ES prekybos ministrus (nesitikint diskusijų) apie Horizontalaus dvišalio apsaugos reglamento priėmimą. Tarybos pozicija buvo patvirtinta spalio 24 d. COREPER, EP Tarptautinis prekybos komitetas kompromisiniam reglamento pasiūlymui pritarė spalio 11 d. Artimiausiu metu planuojama pradėti trilogus, siekiant, kad reglamentas būtų priimtas iki 2018 m. pab.

Į daugumą ES prekybos susitarimų įtraukiama dvišalė apsaugos sąlyga. Pagal šią sąlygą numatoma galimybė sustabdyti tolesnį muitų tarifų liberalizavimą arba vėl nustatyti bendrąją maito normą, jeigu liberalizavus prekybą pradeda importuoti tokiais kiekiais ir sąlygomis, kad dėl to kyla žala vidaus gamintojams. Iki šiol pagal įprastą praktiką EK pateikdavo įgyvendinimo reglamento pasiūlymą dėl kiekvieno atskiros pastaruoju metu sudaryto prekybos susitarimo. Šis Horizontalus dvišalių apsaugos sąlygų reglamento pasiūlymas numato harmonizuoti esamas taisykles, EK suteikiant galimybę per deleguotus teisės aktus įgyvendinti ES prekybos susitarimuose numatytas rinkos apsaugos priemones.

Lietuvos pozicija: Lietuva remia Horizontalaus dvišalio apsaugos reglamento priėmimą.

1. Pasaulio prekybos organizacijos modernizavimas

ES prekybos ministrai aptars situaciją ir diskutuos apie tęsiamą darbą, siekiant modernizuoti PPO. Birželio mėn. EVT išvadamis EK buvo paraginta parengti išsamų požiūrį į PPO modernizavimą, apimančią reguliariąją, derybinę ir ginčų sprendimų sritis. Atsakant į tai EK parengė bendrą koncepcinį dokumentą su ES idėjomis ir du konkrečius pasiūlymus, kurie bus pateikti PPO artimiausiu metu, t. y. trišalės EU-JAV-Japonijos iniciatyvos parengtas dokumentas dėl notifikavimo sistemos tobulinimo bei EU pasiūlymas dėl PPO Apeliacinės tarybos procedūrų tobulinimo. Šiuo metu ES dirba siekdama pritraukti didžiausią galimą palaikymą savo idėjoms, prieš oficialiai išplatindama dokumentus PPO. Šiam tikslui bus išnaudotas riboto formato (*middle grounders*) prekybos ministrų susitikimas Otavoje spalio 24 d. bei G20 susitikimas lapkričio pabaigoje. Daug mažiau kontraversišku laikomas pasiūlymas dėl PPO skaidrumo sistemos stiprinimo bus pateiktas PPO artimiausiu metu ir jam tikimasi sulaukti gana plačios paramos. Kita vertus, klausimas dėl Apeliacinės tarybos reformos nėra matomas kaip lengvai sprendžiamas, o pateiktas pasiūlymas gali neužtikrinti JAV paramos ir laukiamo Apeliacinės tarybos narių atrankos atblokovimo.

Lietuvos pozicija: Lietuva palaiko abi ES iniciatyvas ir lyderystę, demonstruojamą PPO reformų klausimais. Svarbu rasti būdus glaudžiai bendradarbiauti su JAV Apeliacinės tarybos procedūrų tobulinimo klausimais, siekiant, jog pateikti pasiūlymai leistų atblokuoti narių atranką. ES prekybos ministrų diskusijoje pastarasis klausimas gali susilaukti daugiau dėmesio. Trumpai gali būti aptartos ir kitos iniciatyvos PPO reformų klausimais, įskaitant ir galimas derybines iniciatyvas: potencialų trišalį ES-JAV-Japonijos pasiūlymą dėl subsidijų, valstybinių įmonių ir technologijų perdavimo disciplinų gilinimo.

2. Vykstančios prekybos derybos

ES prekybos ministrai aptars situaciją ir diskutuos apie ES vykdomas prekybos derybas su Mercosur šalimis, Australija, N. Zelandija, Indonezija, Čile, investicijų derybas su Kinija. Tarybos metu ES prekybos komisarė pristatys, kokia šiuo metu yra situacija derybose dėl laisvųjų prekybos susitarimų su Mercosur, Indonezija, Čile, Australija, Naująja Zelandija, Tunisu, investicijų susitarimo su Kinija. Spalio 19 d. ES pasirašė laisvosios prekybos ir investicijų susitarimus su Singapūru. Spalio 17 d. EK patvirtino pasiūlymus dėl Tarybos sprendimų pasirašyti ir sudaryti laisvosios prekybos ir investicijų susitarimus su Vietnamu. Liepos mėn. pradėtos derybos dėl laisvosios prekybos susitarimų su Australija ir Naująja Zelandija. Tęsimos derybos dėl laisvosios prekybos susitarimų su Indonezija, Čile, Tunisu. Nors progreso derybose su Mercosur pastaruoju metu nėra, tačiau jaučiamas kai kurių ES VN spaudimas kuo greičiau jas užbaigti.

Lietuvos pozicija: remiame ambicingą ES prekybos susitarimų derybų darbotvarkę, kartu siekdami, kad svarbiausi Lietuvos puolamieji ir ginamieji interesai derybose būtų subalansuotai atspindėti.

3. Komisijos ataskaita dėl laisvosios prekybos susitarimų įgyvendinimo;

Prekybos komisarė pristatys EK parengtą ataskaitą apie laisvosios prekybos sutarčių nuostatų įgyvendinimą 2017 m. Tikimasi išsamios analizės apie laisvosios prekybos sutarties su Kanada laikino taikymo pirmuosius metus (2017 m. rugsėjo 21 d. – 2018 m. rugsėjo 21 d.). Ataskaita turėtų būti paskelbta lapkričio pradžioje.

Lietuvos pozicija: Remiame EK iniciatyvą rengti ES sudarytų laisvosios prekybos sutarčių praktinio taikymo analizę. Jos pagrindu visuomenei galima aiškiau pristatyti sutarčių teikiamas galimybes, privalumus. Kartu – tai galimybė laiku nustatyti priežastis, kodėl sutartyse numatytomis lengvatomis prekyboje verslas naudojasi nepakankamai.

AOB

Pietūs:

- ES prekybiniai santykiai su JAV

Pietų metu ES prekybos ministrai aptars ES-JAV prekybos santykius. Po Europos Komisijos pirmininko J. C. Juncker susitikimo su JAV prezidentu D. Trump liepos 25 d. paskelbtas bendras ES-JAV pareiškimas numato, kad bus siekiama: derėtis dėl prekybos susitarimo, apimančio visas pramonines prekes (išskyrus automobilius), skatinti sojų pupelių importą į ES, stiprinti strateginį bendradarbiavimą energetikos srityje, importuojant daugiau suskystintų gamtinių dujų iš JAV ir dėti bendras pastangas, siekiant modernizuoti PPO. Kol bus rengiamasi ir vyks derybos, šalys sutarė neįvedinėti tarifų (ypač automobiliams) viena kitos atžvilgiu. Taip pat sukurta aukšto lygio Vykdomoji darbo grupė, kurios pirmas susitikimas įvyko rugsėjo 10 d. tarp ES prekybos komisarės C. Malmstrom ir JAV prekybos atstovo R. Lighthizer. Jo metu aptarti abiejų pusių prioritetai ir tolesni veiksmai, sutarta ieškoti bendradarbiavimo galimybių reguliavimo klausimais. Spalio 22-26 d. Vašingtone lankėsi Europos Komisijos delegacija, kuri aptarė konkrečias reguliacinio bendradarbiavimo sritis, kuriose abiem pusėms naudingą pažangą būtų galima pasiekti nekeičiant galiojančių teisės aktų ir nemažinant ES standartų, įskaitant maisto saugumo srityje. Kitas Vykdomosios darbo grupės susitikimas numatomas lapkričio mėn. antroje pusėje.

Spalio 16 d. R. Lighthizer informavo Kongresą apie planus pradėti prekybos derybas su ES, Japonija ir Jungtine Karalyste. Su ES ir Japonija derybos galėtų prasidėti po 90 dienų (t. y., nuo 2019 m. sausio 14 d.), su Jungtine Karalyste – po Brexit. Notifikavimo laiškas yra bendro pobūdžio, jame nurodoma, kad bus siekiama šalinti tarifines ir netarifines kliūtis, o naudą pajus verslas, vartotojai, fermeriai, darbuotojai ir kt. Taip pat nurodoma, kad gali būti siekiama derėtis etapais (t. y. galbūt galimi keli mažesnės apimties susitarimai). ES laikosi pozicijos, kad būsimas susitarimas turėtų apimti tik tai, kas buvo sutarta liepos mėn., t. y. pramonės prekes, bet ne žemės ūkio ir maisto produktus.

Lietuvos pozicija: esame susirūpinę dėl dabartinės situacijos pasaulio prekyboje, todėl vertiname ES ir JAV kontaktus, kurie prisideda prie dvišalės prekybinės įtampos mažinimo. Remiame Vykdomosios darbo grupės darbą ir sieki identifikuoti galimus rezultatus trumpuoju laikotarpiu, įskaitant dėl reguliacinių klausimų. Bendradarbiavimas reglamentavimo srityje palengvintų eksporto į JAV procedūras ir ypač sumažintų našta smulkioms ir vidutinėms įmonėms. Lietuva yra ypač suinteresuota energetinio bendradarbiavimo stiprinimu, kuris prisidėtų prie energetikos šaltinių diversifikavimo ir SGD importo iš JAV palengvinimo.